

N:o 35.

Af herr C. Sandquist, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ordningsstadga för rikets landsbygdskommuner.

Oaktadt allt nykterhetsarbete, som förekommit såväl utom som inom Riksdagen, oaktadt de förbättringar, som i nykterhetens och sedlighetsens syfte må hafva åstadkommits »angående försäljning af brännvin, vin och öl», och trots kommunernas med framgång krönte sträfvanden att förhindra askade utskänkingsrättigheter af berörda drycker, fira dock ännu dryckenskapens och sedslöshetens befrämjare mångenstädes inom landsortskommunerna sina triumferande och demoraliserande orgier. — Man arrangerar offentliga baltställningar med *hög afgift*. Under spritupprymd sinnesstämning »dansar man julen ut» flera kvällar, ja nätter å rad. Man »dansar ut det gamla året» långt in på det nya årets första timmar. Ibland anordnarne af dessa tillställningar finner man icke så sällan just sådana personer, som vägrats rättighet till försäljning af vin och öl. — Sålunda hånar man kommunernas försök att befrämja nykterhet, sedlighet och god ordning. Sålunda ockrar man på ungdomens lidelser; sålunda demoraliserar man densamma. Sålunda omintetgör man ock ett af de viktigaste villkoren — sparsamhet — för egnahemsfrågans lösning.

Att de stora utgifter, som kommunen och staten vidkännas för folkupplysningens befrämjande, äfvensom det frivilliga arbete, som äger rum för ungdomens förädling, därigenom i hög grad göras ofruktbärande, det ligger i öppen dag. — Indignationen uti de trakter, där detta sorgliga förhållande äger rum, är därför med skäl mycket stor.

Uti Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse »angående ändring i ordningsstadgan för rikets städer af den 10 december 1886 (Bil. till motionen) finnes tydligt stadgadt, huru anställandet af bal och andra nöjestillställningar skall behörigen »anmälans», »ordningsföreskrifter» meddelas, äfvensom huru sådana tillställningar kunna bötfällas och inhiberas.

Rikets städer, köpingar, hamnar, fisklägen och jämväl »visst område invid eller i närheten af stad» äro sålunda skyddade gent emot påträngande nöjestillställningar af demoraliserande art.

Landsbygdens kommuner stå däremot i detta afseende *absolut vanmäktiga*. Ty den rättighet, som enligt 7 § i Kungl. Förordningen den 21 mars 1862 tillerkännes kommunalstämma rörande upprättande af »ordningsstadgar», är af så minimal betydelse, att begagnandet af densamma resulterar uti en bekräftelse på denna absoluta vanmakt.

Ordningsstadga för rikets landsbygdskommuner, i tillämpliga delar öfverensstämmande med ordningsstadgan för rikets städer, innehållande effektiv rättighet för kommunerna att skydda sig emot påträngande och demoraliserande tillställningar, synes mig därför vara af behovet påkallad.

Med anledning af anförda skäl föranlåtes undertecknad vördsamt hemställa,

att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta utarbета och snarast möjligt för Riksdagen framlägga förslag till ordningsstadga för rikets landsbygdskommuner.

Om remiss till behörigt utskott anhålles.

Stockholm den 24 januari 1907.

Vördsamt

Carl Sandquist.

Bilaga

Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse,
angående ändring i ordningsstadgan för rikets städer,
gifven Stockholms slott den 10 december 1886.

Vi OSCAR, med Guds nåde, Sveriges, Norges, Götes och Vendes Konung, göre veterligt: att Vi, på framställning af öfverståthållareämbetet och efter det vederbörande blifvit hörda, funnit godt förordna, att nedannämnda §§ i ordningsstadgan för rikets städer af den 24 mars 1868 skola hafva följande ändrade lydelse:

§ 13.

Hvar och en, som vill i stad eller å dess område gifva offentlig föreställning, såsom skådespel, lindansning, konstridning, förevisa djur, konststycke eller annat dylikt, hålla konsert eller eljest utföra musik, anställa maskerad, bal, lekstuga eller andra nöjen, hålla allmänt föredrag som ej är att hänföra till andaktsöfning eller föreläsning vid läroanstalt, hålla allmänt sammanträde eller göra andra tillställningar af hvad beskaffenhet som helst, hvilka genom allmän tidning, anslag eller annorledes kungöras, eller hvar till inträdeskort försäljas eller afgift på ett eller annat sätt från allmänheten fordras, begäres eller mottages, eller till hvilka allmänheten eljest har tillträde, skall därom göra anmälan hos polismyndigheten. Ifall tillställningen kungöres genom allmän tidning, skall denna anmälan ske före kungörandet och eljest, där så ske kan, minst 24 timmar före tillställningens början. Den, som anmäler tillställningen, vare pliktig, när det af polismyndigheten påfordras, ej mindre att styrka, att den uppgifna lokalen eller platsen blifvit af ägaren eller innehafvaren upplåten för ändamålet, än äfven att om tillställningens ändamål och beskaffenhet lämna polismyndigheten de upplysningar, denna äskar för att kunna meddela

erforderliga ordningsföreskrifter; allt vid äfventyr, att tillställningen eljest anses icke vara behörigen anmäld.

Är fråga om maskerad, bal, lekstuga, lindansning, positivspelning eller dylikt, akrobatiska konststycken, konstridning, djurföreläsning eller andra med dessa jämförliga tillställningar eller skall tillställning äga rum på gata, torg eller annan allmän plats eller på annat under bar himmel beläget ställe, till hvilket allmänheten eljest har obehindradt tillträde; då skall polismyndighetens tillstånd afvaktas, och vare förbjudet att, innan tillstånd meddelats, utlämna inträdeskort, fordra, begära eller mottaga afgift.

Den, som gjort anmälan om tillställning, vare sig tillstånd erfordras eller icke, har att ställa sig till efterrättelse de ordningsföreskrifter, som kunna af polismyndigheten meddelas.

Underlåter någon hvad här är stadgadt, eller försummar ägare eller innehafvare af lokal eller plats, som för tillställning kommer att begagnas, att före tillställningens början göra sig förvissad att tillställningen blifvit vederbörligen anmäld eller i fall, där sådant erfordras, tillåten, böte från och med 5 till och med 100 kronor.

Där sig visar, att tillställning, som här ofvan omförmåles, äsyftar eller innebär något, som strider mot sedlighet eller allmän lag eller föranleder till svårare oordning, äger polismyndigheten att dess förnyande förbjuda. I nu nämnda fall, äfvensom då tillställningen utan vederbörlig anmälan eller tillåtelse äger rum eller bland de närvarande uppkommer oordning af svårare beskaffenhet, den där icke genom deltagarnes i densamma aflägsnande kan undanröjas, må sammankomsten af polismyndigheten upplösas; och vare alla de, som å stället sig församlad, pliktiga att, på nämnda myndighets uppmaning, därifrån sig begifva, vid bot från och med 5 till och med 100 kronor för enhvar, som icke ställer sig sådan uppmaning till efterrättelse.

§ 30.

Hvad i denna stadga är föreskrifvet om stad, gälle äfven i tillämpliga delar för köping, hamn, fiskläge och annat ställe med större sammanträngd befolkning, då Kungl. Maj:ts befallningshafvande, efter vederbörandes hörande, sådant förordnar genom beslut, som skall Kungl. Maj:ts pröfning underställas; skolande Kungl. Maj:ts befallningshafvande i sammanhang härmed, efter det vederbörande blifvit hörda, jämväl underställa Kungl. Maj:ts pröfning förslag om hvilka styrelser eller myndigheter böra på

sådant ställe fullgöra hvad som i stad, enligt stadgan, åligger magistrat eller annan lokalmyndighet därstädes, samt om dessa styrelser eller myndigheters sammansättning och vidden af deras befogenhet uti ifrågavarande hänseende.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande äge jämväl, där omständigheterna därtill föranleda, att, efter vederbörandes hörande, genom beslut, som underställes Kungl. Maj:ts pröfning, särskildt förordna att hvad i § 13 är stadgadt skall tillämpas å visst område invid eller i närheten af stad, och tillkommer i ty fall inom sådant område kronofogde enahanda befogenhet, som enligt § 13 är i fråga om stad tillagd polismyndighet därstädes.

Det alla, som vederbör, hafva sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hafve Vi detta med egen hand underskrifvit och med Vårt Kungl. sigill bekräfta låtit. Stockholms slott den 10 december 1886.

OSCAR.

(L. S.)

E. von Krusenstjerna.